

Likabehandlings plan
och
Plan mot kränkande
behandling
på
Förskolan Lilla blå elefanten

Upprättad 2016-02-15
gäller år 2016

Inledning

Det demokratiska värdet ska utgöra grunden för all verksamhet i förskolan och skolan. All planering och alla aktiviteter ska genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt som präglas av respekt, solidaritet och tolerans. Utgångspunkten för arbetet på Lilla blå elefanten är att alla barn ska behandlas likvärdigt. Alla barn ska ha samma möjligheter och rättigheter.

Förskolan ska ha ett förebyggande arbete grundat i vårt gemensamma förhållningssätt. Likabehandlingsplanen ska innehålla rutiner för hur vi på förskolan arbetar med att **förebygga, främja** likabehandling och **åtgärder** för hur detta ska uppnås. Planen ska fungera som ett levande dokument och ses över och följs upp varje år.

Planen avser situationer då:

- Barn kränker barn
- Pedagog kränker barn
- Barn kränker pedagog
- Pedagog kränker pedagog
- Förälder kränker barn
- Barn kränker förälder
- Pedagog kränker förälder
- Förälder kränker pedagog

På lilla blå elefanten arbetar vi med detta på följande sätt:

Vi arbetar för lika rättigheter gällande: **Kön, Etnicitet, Religion Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.**

Förskolan arbetar aktivt med att:

- låta både pojkar och flickor få lika utrymme.
- alla blir sedda och hörda varje dag.
- se såväl barn och vuxen som individer och inte till kön eller ålder, dock anpassar vi alltid vårt arbetssätt efter barnens mognad och utvecklingsnivå.
- alla barn och vuxna får samma bemötande oavsett familjekonstellation eller religion.

Främjande arbete

Vi arbetar främjande genom att:

- Säga hej till varandra när vi ses på morgonen och benämna barnen vid namn.
- Möta varje individ med ögonkontakt och ett leende.
- Nya vuxna som möter barn och föräldrar presenteras.
- Ha fasta och återkommande rutiner, exempelvis öppning ute varje dag, måltider samma tider varje dag och handtvätt när vi går in eller har ätit etc.

Förebyggande arbete

På lilla blå elefanten arbetar vi förebyggande genom att:

- Inte prata över huvudet på barnen eller prata på annat språk.
- Ha daglig och god kontakt vid lämning och hämtning.
- Använda ett vardat språk, vuxen såväl som barn.
- Lära barnen att nej, sluta och stopp betyder just det, att sluta och stoppa, exempelvis genom att sätta upp handflatan och säga stopp.
- Samtala om saker som händer mellan kompisar och i barngruppen.

Förankring av planen

Likabehandlingsplanen presenteras för nya föräldrar vid inskolningar och föräldramöten. Planen ska finnas tillgänglig för föräldrarna i hallen samt på förskolans hemsida.

Vi på Lilla blå elefanten är måna om att barnen känner sig delaktiga i arbete med denna plan och föräldrar bjuds in att diskutera och utforma den tillsammans med oss pedagoger. Barnen är med och diskuterar planens innehåll varje termin och vid behov. Intervjuer och observationer görs av pedagogerna och resultatet beaktas när vi gör nästkommande plan.

Pedagogerna har likabehandlingsplanen som ett verktyg under planeringsdagar och personalmöten. Planen utvärderas och följs upp en gång per år av pedagogerna.

Utvärdering av föregående plan

Vi har sett att det saknas ett stycke om hur vi arbetar med kartläggning av problemområdet.

Planen behöver också en tydligare beskrivning av hur observationer och iakttagelser går till och följs upp.

Kartläggning

För att kunna kartlägga och följa upp ett problemområde arbetar vi på flera sätt. Vid iakttagelser och observationer i barngruppen finns två observationsböcker tillgängliga. Där skriver pedagogen ner det väsentliga som datum, inblandade och händelseförlopp. Detta förankras sedan i personalgruppen och en bedömning görs huruvida akuta åtgärder behöver sättas in. Vid behov kontaktas berörda föräldrar. Efter utvärdering av problemområdet avgörs om handlingsplan bör upprättas och följas upp eller om pedagogerna skall fortsätta att observera och vara mer närvarande i barngruppen och i den fria leken. Pedagogerna har då arbetat fram ett gemensamt förhållningssätt i sitt agerande gentemot problemområdet.

Arbetet med barngruppen

Barnen på Lilla blå elefanten är i olika åldrar. Pedagogerna finns närvarande i barngruppen hela tiden och deltar i lek och observerar på avstånd.

1-2 åringarna: Det vanligaste på vår förskola är att barnen tar en leksak från en kompis, bits, rivs, nyps och puttas. Då är det pedagogernas uppgift att läsa av situationen och gå in med en varm och öppen attityd, där fysiskt visande är av största vikt. Då närkontakt med kompisar är vanligt arbetar förskolan kontinuerligt med kroppsuppfattning, integritetszoner och avståndsbedömning med de yngsta.

3-4 åringarna: De är lite äldre och möter varandra både verbalt och fysiskt i konfliktsituationer. Det är en svår balansgång och viktigt då att pedagogerna läser av situationer och lyssnar in alla parter när de medlar i konflikten. Pedagogerna samtalar och arbetar tillsammans med barnen om vikten av att tala om sina känslor och att kunna sätta ord på det man i stunden känner.

5-6 åringarna: De äldsta barnen på förskolan får med hjälp av pedagogerna lösa många av sina konflikter själva. De får tillsammans med pedagogerna öva på hur konflikthantering kan gå till. På förskolan får de äldsta även träna på att motivera och förklara sina ord och handlingar.

Åtgärdande arbete

Den viktigaste utgångspunkten i åtgärder är att det är den kränkta individens upplevelse som ska tas på allvar. Den som får reda på om det förekommit någon kränkning ska rapportera till en pedagog som i sin tur meddelar förskolechefen, som ansvarar för att hela personalgruppen delges.

Steg för steg hur vi gör när en kränkning skett:

1. Information till pedagog.
2. Förskolechefen informeras
3. Möte kring händelsen med hela personalgruppen
4. Åtgärder planeras
5. Information till och samråd med föräldrar, eventuell revidering av åtgärdsplanen
6. Åtgärder genomförs
7. Uppföljningsmöte efter ca 14 dagar

Dokumentation

Noggrann dokumentation ska föras av alla inblandade vid misstänkt fall av diskriminering, trakasserier eller andra kränkningar.

Förskolans förskolechef har huvudansvaret för att dokumentationen sparas.

Med dokumentation avses både observationer och mötesanteckningar.

Utvärdering och uppföljning

Likabehandlingsplanen ska vara ett levande dokument.

Varje år ska uppföljning och utvärdering göras och personal ska ges möjlighet att delge sina synpunkter. Ny likabehandlingsplan upprättas varje år. Synpunkter från barn och föräldrar tas i beaktande.

BILAGOR

Lagar och riktlinjer

Den 1 januari 2009 kom en ny diskrimineringslag där ett krav finns på att en likabehandlingsplan samt en årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling ska tas fram tillsammans med föräldrarna, barnen och huvudman.

”I 3 kap.16 § diskrimineringslagen (2008:567) framgår det att en likabehandlingsplan ska upprättas varje år. Syftet med planen är att främja barns lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och sexuell läggning samt att förebygga och förhindra trakasserier.”

År 2013 kom ett krav på att likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling ska vara anpassad för den enskilda förskolan och barnen och pedagogerna som just går på förskolan i nuläget.

”Den 22 juni 2010 beslutade riksdagen om en ny skollag, SFS 2010:800. Lagen träder i kraft 1 augusti 2010 och ska tillämpas på utbildningar från och med den 1 juli 2011. På vuxenutbildningen kommer lagen att tillämpas från och med den 1 juli 2012. Bestämmelserna om åtgärder mot kränkande behandling som i nuvarande skollag, SFS 1985:1 100 finns i kap. 14 a har i den nya lagen flyttats till kapitel 6.

I 6 kap. 10 § har införts en förtydligande avseende personalens skyldighet att informera rektor och huvudmannen. Lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling är nu skyldiga att anmäla detta till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen.”

Styrdokument

Förskolans läroplan (Lpfö98) – reviderad 2010

”En viktig uppgift för verksamheten är att grundlägga och förankra de värden som vårt samhällsliv vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen.”

”Inget barn ska i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling.”

Barnkonventionen

”FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, antogs 1989. Tanken med konventionen är att skapa ett samhälle som respekterar barnen i alla sammanhang. Konventionen ska också stärka barns roll både i familjen och i samhället i stort. Kapitel 6 i skollagen, åtgärder mot kränkande behandling, grundar sig bland annat på barnkonventionens artikel 2, 3, 6, 12, 19 och 28. Dessa artiklar är därmed särskilt relevanta för likabehandlingsarbetet”. **(DO, lika rättigheter i förskolan-handledning)**

Regelverk

”Diskrimineringslagen (2008:567)

Skollag (2010:800)

Förordning (2006:1 083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10)”

(DO, lika rättigheter i förskolan-handledning)

Definition

Kränkningar kan vara

Fysiska (t.ex. att utsätta någon för slag, knuffar och tafsande)

Verbala (t.ex. hot och svordomar)

Psykosociala (t.ex. att utsätta någon för utfrysning, ryktesspridning)

Annan kränkande behandling

Ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker en persons värdighet. Här avses den mobbning eller liknande beteende som har sin grund i att någon ex. har övervikt eller har en viss hårfärg.

Diskriminering är ett övergripande begrepp och gäller kränkande behandling utifrån kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Etik avser våra reflektioner över mänskliga rättigheter och dess grund. Det handlar om det som vi betraktar som rätt och fel, dvs. vilka värden vi ansluter oss till.

Främlingsfientlighet avser motvilja mot grupper som definieras genom fysiska kulturella/etniska eller beteendemässiga karaktäristiska. Homofobi avser motvilja mot eller förakt för homo- eller bisexualitet.

Mobbning är när en eller flera personer systematiskt trakasserar en annan person fysiskt och/eller psykiskt vid upprepade tillfällen under lång tid.

Normer säger hur vi ska handla i enighet med etiska ställningstaganden och värderingar.

Rasism bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper. Mot bakgrund av en sådan uppfattning ses vissa folkgrupper som mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en persons värdighet och som har samband med ovan angivna diskrimineringsgrunder.

Sexuella trakasserier avser kränkningar på kön eller som anspelar på sexualitet.

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande. Kränkningar kan utföras av och drabba såväl barn som vuxna. En kränkning kan äga rum mellan barn såväl som mellan vuxen och barn. Utgångspunkten är att den som upplever att han eller hon har blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.